DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXVII. ZATURDAG den 16den MAART 1839. N. 11.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 Maart 1839.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt by deze ter kennisse van het algemeen gebragt, dat by dispositie van den 28 February d. j. No. 73, de Heer A. J. Pypers is toegelaten tot het houden eener openbare avondschool op dit eiland, en in dezelve onderwys te geven in de Nederlandsche, Fransche en Spaansche talen en verdere leervakken; zullende dezelve in de laatstgemelde taal worden bygestaan door eenen zyne taal kundigen Spanjaard.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Verwittiging.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 7 Maart 1839.

NAMENS den HoogEdel Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, worden de daarby belanghebbenden verwittigd: dat op geene verzoekschriften aan het Bestuur, betrekkelyk tot Slaven, zal worden beschikt, ten zy in dezelven vermeld staan, *de moeder's naam* en *de ouderdom* van den slaaf of de slavin, die het onderwerp van het verzoekschrift uitmaakt.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

OPROEPING.

VAN wege de Directie der bank wordt hierby aan het publiek bekend gemaakt, dat de inwisseling der oude tien Gulden bankbiljetten ten overvloede nog verlengd zal worden tot en met den 30 dezer maand, na welken dag de gemelde biljetten niet meer zullen aangenomen en dus als geheel buiten omloop gesteld beschouwd worden.

De inwisseling zal op de reeds bekende dagen en uren plaats hebben.

Curaçao den 8 Maart 1839.
De tydelyke waarnemer van het Secretaris ambt by de Bank directie,
C. L. VAN UYTRECHT.

Uittreksel uit de Handleiding tot de Inlandsche Schaapsteelt, inzonderheid met opzigt tot verbetering der wol, door Dr. A. Numan.

(*Uit het Tydschrift ter bevordering van Nyverheid.*)

De hoedanigheid der wol hangt van vele byzondere omstandigheden af, welke deels in den aard der Schapen, deels in derzelver voeding en behandeling, deels in den invloed, welke de dampkring en weêrsgesteldheid op de dieren uitoefenen, gelegen zyn.

1. Voor zoo veel de eigenschappen der wol van de Schapen afhangen, zoo kan men aannemen, dat de groote rassen algemeen geenszins zulke hoogst fyne, korte, en kroeze, wollen geven, als de kleinere, of die eener middelmatige grootte. De grootere Schapen zyn, over het geheel, meer geschikt tot het voortbrengen van lange, slichte, wollen, die naar evenredigheid sterk, dik, of grof vallen; ofschoon dezelve ook tot eenen aanmerkelyken trap van fynheid kunnen worden gebragt. De vachten zyn doorgaans holler, naarmate de wol langer valt. De fynheid, kortheid, kroesheid, zachtheid, en andere eigenschappen staan derhalve, in het algemeen, in eene omgekeerde verhouding tot de ligchamelyke grootte der Schapen. Daar de gemelde hoedanigheden der wol zich niet met de grootste en voordeeligste gestalte der Schapen laten vereenigen, zoo zal men zich, om de edelste, fyne, korte, wollen te verkrygen, niet behooren toe te leggen, om de ligchamen der Schapen, door ruim voedsel of de paring, te vergrooten, maar veeleer, om de zware gestalte te verkleinen (*)

2. De fynheid, en andere, daaraan beantwoordende,eigenschappen der wol staan in eene onmiddelyke verhouding tot de dunheid van de huid der Schapen. Hoe dikker de laatste is, des te grover valt de wol, die zy voortbrengt. Hierin is niet alleen het voorname verschil gelegen, hetwelk, in veevuldige trappen, tusschen de wollen van onderscheidene Schapen, maar ook tusschen die, welke aan de verschillende ligchaams-deelen van hetzelfde dier gevonden wordt. De wol bezit toch steeds de meeste grofheid aan die deelen, alwaar de huid het dikste is, zoo als aan den buik, de dyen, rondom den staart, en aan het geheele achterstel, onder de borst, enz. Men lette dus, opzigtelyk de veredeling der wol, by de voortteling vooral op het uitkiezen van Schapen, die eene dunne huid hebben, en trachte het, door de paring, daar henen te rigten, dat de huid, zooveel mogelyk, over het geheele ligchaam, dezelfde dunheid verkryge, daar de vacht zich, te dezen aanzien, verbeteren zal, naar mate de huid aan alle deelen eene gelykmatige fynheid heeft verkregen.

3. De ligchamelyke sterkte der Schapen komt hier almede in aanmerking. De ondervinding leert, dat de Schapen, welke de sterkste geaardheid bezitten, en aan sommige schadelyke oorzaken den meesten weerstand bieden, geenszins altyd wol van de meest verlangde hoedanigheid voortbrengen. De veredelde Schapen zyn algemeen minder sterk, en derzelver gezondheid is ligter aan verstoring onderhevig, dan de grofwollige, of gewone land-Schapen. Hier geldt hetgeen, ten aanzien der tamme of huisdieren, in het algemeen kan worden aangenomen, dat zy namelyk, door den mensch, aan zyne byzondere oogmerken dienstbaar wordende gemaakt, daarby niet zelden, met opzigt tot hun eigen welzyn, nadeel lyden. By den hoogsten trap van wol-veredeling, waartoe sommige kudden van Merinos gebragt zyn, verkrygen de Schapen eene tederheid, welke, hoewel niet ziekelyk kunnende worden genoemd, nogtans aan zwakheid grenst, zoodat zy eene zorgvuldige behandeling vorderen.— Hiermede staat de voortbrenging van eene zeer geringe hoeveelheid wol in verband, die wel eene ongemeene fynheid, en zachtheid, doch geringe sterkte bezit. De lammeren van zoodanige Schapen komen slechts met weinig wol bedekt ter wereld.

4. De ongezondheid of eene wezenlyk ziekelyke gesteldheid der Schapen heeft op de wol, zoowel met opzigt tot de hoedanigheid als hoeveelheid, eenen nadeeligen invloed. De geringste ongesteldheid doet den groei der wol verminderen, en haren aard veranderen, en deze vermindering laat zich nog spoediger kennen, dan de afneming in het vleesch. Zoo lang de Schapen ziek zyn, blyft de wol-groei geheel stilstaan, en deze begint eerst wederom, nadat zy volkomen hersteld zyn. Hierby worden de wol-haren ongelyk, en verkrygen eene knik. Op deze plaats is de wol onsterk, en breekt, als dezelve gekamd wordt, af, waardoor de hoeveelheid der lange of saaijet-wol verminderd wordt. De wolkammers noemen zoodanige wollen *tweescheutig*, (*zweiwuchsig* by de Duitschers).

Het te sterk en aanhoudend zuigen der lammeren, en voorts alle oorzaken, die verzwakkend op de Schapen werken, zoo als by v. het moeijelyk werpen, kunnen hiertoe mede aanleiding geven. Dat by de schurftziekte, en ook by andere kwynende ongesteldheden, gelyk de lever-bot-ziekte of het ongans, de wol, wegens gebrek aan voeding, en slapheid der huid, derzelver glans verliest, sterft, by groote vlokken uitvalt, en verloren gaat, is bekend.

(*Het vervolg hierna*).

(*) Zulks is door de ondervinding bevestigd. In *Saxen* heeft men kleine, minder sterke, Schapen, zynde afkomstig van de *Segovische* verscheidenheid der Merinos, welke hoogst fyne en zachte, doch zwakke, wol dragen. De *Léonesche* verscheidenheid is grooter en sterker van ligchaamsbouw, maart levert eene minder fyne en zachte, hoewel sterkere wol op.

A°. 1839. N°. 2.

PUBLICATIE

waarby, in stede van het bestaande emolument voor den Marktmeester, een slagtgeld wordt vastgesteld.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GEZAGHEBBER van de Kolonie Curaçao en onderhoorige Eilanden.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

In overweging genomen hebbende: dat aan het besluit van den voormaligen Raad van Policie dezes Eilands, tot oprigting van Vleesch-hallen en slagtplaatsen, zal gevolg gegeven en de fondsen, benoodigd tot daarstelling en het verder onderhoud der gebouwen, doelmatig uit een slagtgeld kunnen gevonden worden.

Zoo is het, dat wy den Kolonialen Raad gehoord

Hebben goedgevonden en verstaan: onder nadere goedkeuring van hooger hand, te bepalen gelyk bepaald wordt by deze:

Dat instede van het Emolument, hetwelk voor het slagten van Vee, aan den Marktmeester is toegekend geweest, voortaan van en met den 1sten April dezes jaars zal gevorderd en moeten betaald worden het navolgende slagtgeld, als:

1°. Voor ieder Hoornbeest . . . . ƒ 1 00.
„ ieder Schaap, geit, varken of schildpad . . „ 0 25.

Zullende deze gelden door den Marktmeester ontvangen en voorts verantwoord worden, in voege en wyze als door het Bestuur zal worden bepaald.

2°. Dat door vorenstaande bepaling zal vervallen en hierby wordt ingetrokken de publicatie van den 19 Juny / 16 October 1834, waarby het emolument van 15 centen op het slagten van schildpadden is vastgesteld.

Aldus gearresteerd op Curaçao den 9den Maart 1839, het 26ste Jaar van Zyner Majesteits Regering.

R. F. VAN RADERS.

Ter ordonnantie van den Gezaghebber,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
Koloniale Secretaris.

Uitgevaardigd achtervolgens de dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber van Curaçao en onderhoorige Eilanden dd. 9 Maart 1839 No. 89 en gepubliceerd op Curaçao binnen het fort Amsterdam en in de Willemstad den 14 daaraanvolgende.

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
Koloniale Secretaris.

A°. 1839. N°. 3.

PUBLICATIE

waarby worden uitgeloofd premien tot aanmoediging van de wol en cochenille kultuur in deze kolonie.

DE GEZAGHEBBER van de Kolonie Curaçao en onderhoorige Eilanden.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

Dat niet minder tot aanmoediging der Ingezetenen van deze kolonie, om zich met yver toeteleggen op die takken van landbouw, welke, naar het zich laat aanzien, voor deze Eilanden eenmaal de bronnen van rykdom en welvaart kunnen worden, als om dankbare hulde te bewyzen aan onzen Geëerbiedigden Koning, welks zorg voor deze zyne onderdanen zich zoo weldadig gekenmerkt heeft door het geschenk der middelen om de wol en cochenille kultuur op deze Eilanden te doen vestigen met gemeen overleg van den Kolonialen Raad, doelmatig is geoordeeld om pryzen uitteloven tegen zekeren tyd, zoo wel aan den gene, die de schoonste rammen, vooral met betrekking tot de vacht, op deze eilanden geworpen en den kennelyken ouderdom van 2 Jaren als dan nog niet hebben bereikt, als aan hem die op dat tydstip de grootste hoeveelheid levendige Cochenille insecten op particulier eigendom gewonnen, zal kunnen vertoonen.

Weshalve is goedgevonden uitteloven, gelyk uitgeloofd wordt by deze:

Een vergulde zilveren beker als *eerste* — en
Een zilveren beker als *tweede* prys.

Van toepasselyke opschriften voorzien en vergezeld van behoorlyke getuigschriften, te verstrekken aan den gene, die *op den 24 Augustus* 1840

1°. den schoonsten ram, vooral in opzigt tot de vacht, en aan hem, die den in schoonheid daarop volgenden ram vertoont — en

2°. de grootste hoeveelheid en de daarop naast volgende hoeveelheid levendige Cochenille insecten kan aantoonen.

Zullende de toewyzing dier pryzen geschieden door den Gezaghebber der kolonie, met overleg van eene daartoe te benoemene commissie van deskundige personen.

En op dat aan gemelde prysuitloving in deze kolonie de meeste publiciteit worde gegeven, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar dit te doen gebruikelyk is, en voorts in de Curaçaosche Courant worden geplaatst.

Aldus gearresteerd op Curaçao den 13den Maart 1839, het 26ste Jaar van Zyner Majesteits Regering.

R. F. VAN RADERS.

Ter ordonnantie van den Gezaghebber,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
Koloniale Secretaris.

Gepubliceerd binnen het fort Amsterdam en in de Willemstad op Curaçao den 14 daaraanvolgende.

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
Koloniale Secretaris.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 15 Maart 1839.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 23 dezer als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 13¾ Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

INSCHRYVING ter aanbesteding voor Nederlandsche vlaggen à 4½ en 3 kleed.

ALS daartoe geautoriseerd zynde zal de ondergeteekende de leverancie van de voor het loopend jaar benoodigde 4½ en 3 kleeds Nederlandsche vlaggen aanbesteden aan den gene, die de voordeeligste inschryving voor het Gouvernement zal doen by biljetten, welke ter administratie van financien zullen worden aangenomen uiterlyk tot aanstaanden Maandag den 18 dezer des morgens te 10 ure. Zullende de lengte der vlaggen in verhouding staan tot de breedte, als vyf tot drie en van goed kleurhoudend vlaggedoek van de gewone breedte zamengesteld zyn; terwyl de leverancier tevens de benoodigde seinvlaggen en wimpels zal kunnen leveren, ingevolge derzelver grootte berekend naar den prys, die voor de nationale vlaggen geaccordeerd mogt worden.

Curaçao den 12 Maart 1839.

De Koloniale Ontvanger, waarnemende het ambt van Administrateur der Financien,
C. L. VAN UYTRECHT.

VERKOOPING

Van meer of min *Zeven Tonnen Brazilie hout* op aanstaanden Maandag den 18 dezer des voormiddags te 9 ure vóór het Waag gebouw.

Curaçao den 14 Maart 1839.

De Koloniale Ontvanger, waarnemende het ambt van Administrateur der Financien,
C. L. VAN UYTRECHT.

Publieke Verkooping

DE ondergeteekende namens het Collegie der Wees- Onbeheerde en desolate Boedel kamer alhier, als speciale Gemagtigde van den Heer *MANUEL MORDOCHAY ALVARES CORREA*, zal op Dingsdag den 2 April aanstaande, des morgens te 10 ure, by publieke opveiling doen verkoopen:

De *PLANTAGIE* genaamd *SCHERPENHEUVEL*, staande en gelegen in de Oost Divisie, 2de District; alsmede eenige Slaven, enz.

Curaçao den 15 Maart 1839.

De Weesmeester,
G. VOS Jz.

Publieke Verkooping

DE ondergeteekende namens het Collegie der Wees- Onbeheerde en desolate Boedel kamer alhier, zal op Dingsdag den 2 April aanstaande, des morgens te 10 ure, by publieke opveiling doen verkoopen:

Een *STUK GRONDS* met het daarop staande Woonhuis, gelegen op Scharlo No. 16, toebehoord hebbende aan wylen Mevrouw Dew. *JAN HENDRIK QUAST.*

Curaçao den 15 Maart 1839.

De Weesmeester,
G. VOS Jz.

Publieke verkooping.

DE ondergeteekende zal op Dingsdag den 19 dezer, vóór zyn Pakhuis eene party *MEUBELEN, HUISCIERADEN, PROVISIE, DROOGE GOEDEREN,* &c. by publieke opveiling doen verkoopen.

Curaçao den 15 Maart 1839.

Jb. A. JESURUN.

C U R A Ç A O.

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
MAART 1839.

L. K. Vrydag den 8 te 8 u. 56 m. 's morgens.
N. M. Vrydag den 15 te 9 u. 37 m. 's morgens.
E. K. Vrydag den 22 te 0 u. 53 m. 's nachts.
V. M. Vrydag den 29 te 9 u. 43 m. 's avonds.

Gisteren namiddag is eene boot binnen deze haven aangekomen, welke door eene boot van Bonaire op Rocas is gevonden geworden met het lyk van een gekleurd persoon aan boord. Het schynt, dat het vaartuig te Antigua te huis behoort; het is aan het achtersteven met den naam van "MARY OF ANTIGUA" gemerkt; en men heeft een brief by het doode ligchaam gevonden, waaruit blykt, dat het vaartuig van Antigua naar Dominica bestemd was. Men vond aan boord een paar vaten gezoute visch, doch geene zeilen noch tuigaadje; en naast het lyk eene ledige waterkruik. Naar alle waarschynelykheid is de boot weggedreven en is de man uit gebrek aan water omgekomen. Het lyk is te Bonaire begraven geworden.

Op den 21 January is het eiland Martinique voor de tweede maal bezocht geworden door eene hevige aardbeving, welke zeer zware schade toegebragt heeft in de straten van St. Pierre, dermate dat vele huizen zyn omver gehaald geworden om het gevaar van het instorten derzelven voor te komen.

Verdere uittreksels uit Engelsche Couranten.

DE BELGISCHE KWESTIE.

Het volgende is een afschrift van een verzoekschrift aan de gedeputeerden van Frankryk, hetwelk te Parys ter teekening rond gezonden werd en op den 19 December reeds 300 onderteekeningen had. Het blykt uit hetzelve, dat het strekken moet om in de kamer der gedeputeerden van Frankryk eene tusschenkomst ten gunste van Belgie te smeken.

"*Myne Heeren Gedeputeerden!* In aanmerking nemende, dat er eene overeenkomst van grondbeginselen, eene gemeenschap van belangen en eene gelykheid van staatkunde bestaan hebben tusschen de belgische omwenteling en die der Franschen; dat er een natuurlyk en zedelyk verband bestaat tusschen de beide natien en de beide volken; dat eene bedreiging of aanranding gedaan tegen de eene, een aanval is op de andere; dat Belgie thans bedreigd wordt met eenen inval; dat dientengevolge Frankryk ook bedreigd wordt; zoo is het, dat de ondergeteekenden zich tot U wenden, op dat gy deze bedreiging met eene formele verklaring beantwoordet, namelyk: dat alle aanslag tegen de onschendbaarheid van het belgische grondgebied door Frankryk beschouwd zal worden als gedaan te zyn tegen derzelver eigen grondgebied. Deze verklaring, myne Heeren, is, naar het inzien van de ondergeteekenden, en zy vermenen te durven beweren, naar het inzien van het fransche volk, het eenigste middel om de gevaren afteweren, waaraan Belgie blootgesteld wordt door eene te groote toegevendheid aan de inzigten van vreemde staten. Indien er echter een oorlog volgen mogt, dan gelooven wy, dat het beter ware, dat dezelve gevoerd worde aan de oevers van den Rhyn, gezamentlyk met de eenige natie, die in vriendschap met ons blyft, dan afgezonderd in het midden van het alleenheerschende Europa vyf en veertig mylen van onze eigene grenzen, welke opengezet zyn door de noodlottige traktaten van 1814 en 1815. Het is eene herstelling, myne Heeren! waarmede Belgie bedreigd wordt, het is eene herstelling, waarmede Frankryk ook bedreigd wordt."

De volgende zyn de termen der commissie, welke de Senateurs en de vertegenwoordigers van Limburg en Luxemburg aan Graaf D'Ansenbourg en den Heer Metz, hunne gedelegeerden, welke thans in Parys zyn, opgegeven hebben:—

"Wy ondergeteekenden, leden van den Senaat en van de kamer der vertegenwoordigers voor de provintien Limburg en Luxemburg, verzoeken onze Collegas, Graaf d'Ansembourg, Senateur, en den Heer Charles Metz, lid van de kamer der vertegenwoordigers, om naar Parys te gaan en protest te doen by de leden van het gouvernement en de wetgevende kamers, tegen eenig plan om deze provintien afte-scheuren van het grondgebied van Belgie, en om te verklaren, dat koste wat het wil, Luxemburg en Limburg besloten hebben aan Belgie te blyven behooren."—*De Constitutionnel* van den 19 December.

Parys, 27 Dec. Tegenwoordig zyn er in de garnizoenen van Frankryk, langs de grenzen van Belgie, van Luneville tot Duynkerken: 26 infanterie battaljons op den voet van oorlog, sterk 750 man elk, makende een geheel van 19,500 man; 51 eskadrons ruitery, sterk 125 man elk, makende een geheel van 6,375 man; 10 batteryen artillerie, sterk omtrent 2000 man; 1000 ingenieurs—in het geheel 28,874 man. Een brief van Coblentz van den 16 December vermeldt, dat gedurende de laatste 14 dagen de staf officieren zeer druk zyn bezig gehouden geworden. Er werden talryke troepen verwacht uit de oostelyke provintien van Pruissen. De garnizoenen van Aken, Trier, Keulen en Bonn stonden versterkt te worden, en er zoude onverwyld een korps troepen aan de belgische grenzen byeen getrokken worden.

De kooplieden, planters en andere ingezetenen van het eiland Guadaloupe, hebben door den agent van den Raad van dat eiland een adres aan den koning der Franschen ingezonden, verzoekende, dat hunne kolonie met opzigt tot de voortbrengselen van den landbouw op denzelfden voet moge gesteld worden, als een der departementen van Frankryk.

De Heer DE LAS CASAS heeft op het bureau der kamer van gedeputeerden een verzoekschrift ingeleverd, onderteekend door 687 ingezetenen van Guadaloupe, waarin, na vermeld te hebben, dat Frankryk hen onderworpen had aan eene monopolie van handel, op voorwaarde, dat de koloniale monopolie van den opbrengst van de zuiker gehandhaafd zoude worden, zy aanmerken, dat de aan de beetwortelsuiker fabrikeurs in het moederland gegevene begunstiging eene verkorting is der bescherming, waarop de koloniale fabrikeurs aanspraak vermeenen te hebben. Zy verzoeken daarom, dat zy hunne suiker in Frankryk mogen invoeren met betaling van dezelfde inkomende regten als de impost op de beetwortelsuiker; en dat zy hunne voortbrengselen naar alle andere plaatsen mogen uitvoeren, terwyl zy terzelfder tyd het regt mogen hebben om de voortbrengselen van het moederland en van alle andere plaatsen onder dezelfde bepalingen in hunne kolonie intevoeren.

De engelsche Gouverneur aan de Kaap de Goede Hoop, heeft eene proclamatie uitgevaardigd, verbiedende het uitvoeren van kruid naar de hollandsche nederzetters te Port Natal, ten einde te verhinderen, dat deze zich tegen de aanvallen van de kaffers kunnen verdedigen.

De onstaatkunde van dit verbod heeft veel opzien verwekt, daar de verbodene handel met de Hollanders, Amerikanen en andere ondernemers, die als dan genoegzaam belang zullen hebben om ter sluik hunne koopwaren elders in de baaijen en inhammen by Port Natal te ontschepen, weder geopend zal worden.

Het chinesche gouvernement heeft een edict uitgevaardigd, verbiedende het rooken van opium; zullende de overtreders van dit verbod gestraft worden: voor de eerste maal met brandmerken op het aangezigt; voor de tweede maal met geesseling en drie jaren bannissement; en voor de derde maal met onthoofding.

In Engeland even als in de Vereenigde Staten van Noord Amerika worden alle ondernemingen tot overdrevens toe voortgezet en aangemoedigd. De genootschappen van levens verzekeringen hebben zich niet alleen tot 'smenschen levens, zoo van mannen, vrouwen en kinderen, uitgestrekt, maar thans bestaan er ook genootschappen in Schotland, alwaar het leven van de koeijen verzekerd wordt, en welke veel goeds gesticht hebben. In de maand January werd te Alnwick, in Engeland, een genootschap opgerigt om onderling het leven van de koeijen te verzekeren. Men heeft berekend, dat de half jaarlyksche subscriptie van 2 *s.* 6 *d.*, met de vrywillige bydragen van de naburige landeigenaars en edellieden, genoegzaam zal zyn om de verliezen te dekken.

Uittreksel uit de Memorie, betreffende de aankweeking van den witten moerbezienboom en eene meer krachtdadige invoering van de zydeteelt in Noord-Nederland, mitsgaders de oprigting eener naamlooze Maatschappy tot dat einde, door R. DUFOUR.

"By de aanbieding aan myne Landgenooten van het plan eener Maatschappy voor de aankweeking van den Witten Moerbeziënboom, en de invoering der Zydeteelt in de Noord-Nederlandsche Gewesten; by het oogmerk mitsdien tot de daarstelling van een ryken, allergewigtigsten tak van nyverheid, mag ik vertrouwen, dat zoo velen, die my reeds sedert zoo langen tyd kennen en die dus ook weten hoe veel zorg en moeite ik bereids, gedurende een aantal jaren, niet alleen te Utrecht, maar ook in andere Provincien, waar ik achtervolgens geplaatst ben geweest, besteed heb aan de aankweeking van den Witten Moerbeziënboom, en het jaarlyks winnen van eene beduidende hoeveelheid Zydewormen, my de geregtigheid zullen laten wedervaren, van zich overtuigd te houden, dat ik thans, nu ik het waag, dit ontwerp aan de overweging en aan het oordeel van het Publiek te onderwerpen, in het minst de bedoeling niet heb, om myne Landgenooten mede te slepen, in eene gewaagde onderneming, of zelfs maar in eene zoodanige, waarvan de uitslag, wat my zelven aangaat, nog onzeker zou kunnen schynen.

"Het tegendeel is waar. Reeds dadelyk by myne komst te Utrecht, in 1831, zou ik hebben kunnen doen, hetgeen ik *nu doe*, namelyk, de gronden *ontwikkelen*, waarop myn vertrouwen *gevestigd is*, dat de invoering van de Zydeteelt, in deze gewesten, moet slagen,—en ik had daarby ook reeds kunnen voegen, dat een ontwerp, gelyksoortig aan het tegenwoordige, in der tyd te Luik, (alwaar ik, in 1830, Inspecteur der belastingen was) de goedkeuring had verworven van eene menigte Landeigenaars *in die Provincie, en van een aantal deelnemers*, wier inschryvingen, tot een bedrag van meer dan *ƒ* 40,000. 00, nog op dit oogenblik onder my berustende zyn. Indien ik evenwel zoo lang gewacht heb, alvorens te Utrecht met dit ontwerp te voorschyn te komen, heb ik echter niet verzuimd, zoo als algemeen bekend is, om my met de aankweeking van Witte Moerbeziënboomen bezig te houden, en om jaarlyks, voor zoo veel als myne beperkte middelen het toelieten, myne aanplantingen uit te breiden, zoo wel in goede als in slechte en magere gronden; en ik heb dan ook elk jaar te Utrecht eenige duizenden zydewormen gewonnen, waarvan ik zyde getrokken heb, van zulk eene voortreffelyke hoedanigheid en witte kleur, dat zy niet alleen de bewondering verworven heeft van allen, die hier te Lande in de gelegenheid geweest zyn van ze te onderzoeken, maar zelfs van vreemdelingen, die kennis bezitten van de zyde, welke in Frankryk en Italie gewonnen wordt.

"Thans, na gedurende een zesjarig verblyf te Utrecht, om zoo te zeggen de zekerheid, immers voor my zelven de overtuiging, te hebben verkregen, dat alle soorten van Witte Moerbeziënboomen, welke men in de Provincie Utrecht, en ook in verscheidene andere Provincien, zal willen planten tegen het luchtgestel van ons Land volkomen bestand zyn, en dat onze gestrengste winters dezen boom niet kunnen doen sterven; thans, zeg ik, is het my toegeschenen, het tydstip te zyn, om op te treden met het ontwerp eener Maatschappy tot de invoering van dezen tak van Nyverheid in Noord-Nederland.

"Ik schroom niet te bekennen, dat ik, by de gestadige aandacht, welke ik op de behandeling van den Moerbeziënboom heb

gevestigd, bevonden heb, dat die boom, vooral in onze ligte gronden, noch zulk een gevuld, noch zoo groot een blad maakt, als in Italie ; maar ik kan daarby tevens verzekeren, dat de Moerbeziënboomen, in myne aanplantingen, in de heide aangelegd, even ryk in bladeren zyn, en een even goed voedsel voor de zywormen opleveren, als in de Departementen van Frankryk, waar deze teelt ingevoerd is.

"Maar hetgeen van oneindig groot belang is, ik heb door de ondervinding van zes achtereenvolgende jaren de overtuiging bekomen, dat men in Noord-Nederland, even als in alle noordelyk gelegene Landen, waar de Witte Moerbeziënboom wil slagen, elk jaar met zekerheid zal kunnen rekenen op het winnen van de prachtigste zyde ; eene zekerheid welke berust op de volgende daadzaken waarvan de gegrondheid erkend zal moeten worden, door een ieder, die bekend is met de Zydeteelt, namelyk :

"1. Dat, zoo het zachte luchtgestel van Italie en het Zuiden van Frankryk gunstiger is voor den weelderigen groei van den Moerbeziënboom, tevens ook de groote hitte van die landstreken, nadeelig en zelfs gevaarlyk is voor de goede ontwikkeling van de zywormen ; zynde het bekend dat, het eene jaar door het andere gerekend, een derde van den zydeoogst verloren gaat, alleen ten gevolge van te groote hitte.

"2. In Holland daarentegen en in alle noordelyk gelegen landen, (mits men er slechts den Moerbeziënboom kunne kweeken,) wanneer de warmte er beneden 19 á 20° Reaumur valt, behoeft men zich daarover niet te bekommeren ; integendeel, elke ware kenner der zywormen zal zich daarmede geluk wenschen, want door middel van een zacht en aanhoudend turf-vuur, zal hy, in de werkplaats, zonder eenige merkbare verandering, den behoorlyken graad van warmte kunnen daarstellen, en men zal op die wyze, in Holland, de vereischte temperatuur van 19 á 20° kunnen behouden, gedurende den ganschen tyd der opvoeding van de zywormen. Myne gedachte is, dat, als men de warmte brengt tot 22 á 24 graden, men de opvoeding van de zywormen in minder tyd kan voltooijen, dan ik tot dus verre gedaan heb ; er bestaat ook geene reden, waarom in Holland, met even als in Frankryk, twee en drie oogsten zouden kunnen gewonnen worden, indien men voorraad van bladeren heeft.

"3. En in Italie en in Frankryk, zoowel als in Holland, is de Zydekweeker verpligt, ieder oogenblik de lucht in zyne werkplaats te ververschen, en hy kan daartoe menigmaal niet geraken, dan met groot gevaar, zoo als, b. v., van in de werkplaats, die eene warmte vordert van slechts 19° á 20°, de heete lucht te brengen van 26° á 28° ; eene hitte, die, wel verre van dienstig te zyn voor de zywormen, dezelve verzwakt en vadzig maakt, en ziekten veroorzaakt, welke my in Holland nog niet zyn voorgekomen ; terwyl by dit een en ander nog gevoegd moet worden, dat de hitte, die men in Frankryk en Italie wel genoodzaakt is in de werkplaatsen in te laten, eene gisting te weeg brengt in de moerbeziënbladen, en in de bedding van de zywormen, waardoor de werkplaats ongezond wordt, niet alleen voor de zywormen, maar ook voor de menschen, die er aanwezig moeten zyn tot derzelver verzorging.

"4. In Holland daarentegen, zal ik, in eene welgelegene werkplaats, door middel van vuur, byna altyd en gestadig die warmte kunnen aanbrengen en onderhouden, welke noodig is voor het leven van de zywormen en voor de spoedige verdrooging van de bladeren, welke door het insect niet zyn gegeten geworden ; wyders tot het wegnemen van alle vocht en gisting der [illegible] van de wormen. Ik zal tevens, elk oogenblik van den dag, om zoo te ververschen, in de werkplaats, het zy door roosgaten, het zy door deuren of vensters, lucht kunnen aanbrengen, zonder dat die versche lucht tevens eene vermeerdering van hitte voortbrengt, in zoodanige maat, dat die nadeelig wordt voor de gezondheid van de zywormen.

"Een ieder, die eenige kennis verkregen heeft in de kunst om zywormen op te voeden ; die met eenige belangstelling de menigvuldige geschriften gelezen heeft, welke ter aanmoediging van dezen voortreffelyken tak van Nyverheid, in het noordelyke gedeelte van Frankryk en in Italie zyn in het licht verschenen, zal moeten erkennen, dat men overal uitdrukkelyk de plaatsing der gebouwen, bestemd voor de opvoeding dezer insekten, dáár aanpryst, waar men het meest aan het Noorden is blootgesteld ; op die plaatsen derhalve, waar de noordenwinden het meest eenen goeden uitslag kunnen verzekeren.

"Waar nu kan men meer dan in Holland, gedurende de maanden Juny en July, verwachten, deze koude expositien te zullen vinden ; waar toch beter, ik herhaal het nogmaals, dan in de Provinciën Utrecht en Gelderland, in dien bestendig bewogen dampkring, in die dagelyksche afwisseling van hitte en koude. Welke voordeelen ! welke winsten, by ons inderdaad nog onbekend ! Welk eene gelegenheid, om, met eenen goeden uitslag, de voortreffelykste oogsten van zyde voort te zetten. Wie zal durven beweren, dat het Italie, dat het Frankryk aan zyde ontbroken heeft, omdat het voorjaar aldaar koud was ?

"Men moet zich echter niet verwonderen, dat al deze voordeelen by ons tot heden toe miskend zyn, daar zelfs, gedurende verscheidene eeuwen, de kunst om zywormen goed op te voeden in Italie onbekend is geweest ; in een klimaat, waar de Witte Moerbeziënboom zoo voortreffelyk groeit, en waar echter zyne aankweeking ook thans nog menigmaal zeer veronachtzaamd wordt.

"Ten allen tyde hebben, in Holland, sommigen zich uit liefhebbery bezig gehouden met de kweeking van zywormen, zonder dat zy er aan gedacht hebben, om die kweekery te dryven in opzettelyk daartoe ingerigte lokalen, waar men nacht en dag vuren onderhouden heeft, om de gisting van het moerbeziënblad tegen te gaan, of om het insect te houden in dien graad van warmte, die voor hetzelve het meest dienstig is. Desniettemin durf ik gerust vragen, of in Holland, ooit iemand eenig beduidend gedeelte zyner zywormen heeft verloren, door de ziekten, welke zich jaarlyks, in het Zuiden van Frankryk en Italie vertoonen en die byna alleen ontstaan door de te groote warmte dier klimaten, gedurende den tyd der ontwikkeling van de zywormen.— Die hitte is soms in Frankryk zoo groot, dat de Zydekweekers, by de geboorte der wormen nog geene genoegzame hoeveelheid bladeren kunnen aanbrengen, en dan, gedurende een paar dagen, de toevlugt moeten nemen tot ander voedsel.

"In Holland zal, wel is waar, de moerbeziënboom ook meermalen achterlyk zyn, wat betreft het uitloopen van de bladeren ; maar hy zal die altyd opleveren wanneer er voor den boom geen gevaar meer bestaat, van te lyden door te sterke vorst, want de Witte Moerbeziënboom, gekweekt in den open grond, zonder beschutting, zal zelden in vol blad zyn vóór de laatste dagen van Mei ; terwyl de geboorte der zywormen, zonder moeite, vertraagd kan worden tot de eerste dagen van Juny.

"Ik heb het noodig geoordeeld, deze aanmerkingen te doen voorafgaan, by het ontwerpen van een Reglement voor eene Maatschappy, die ik my gelukkig zou achten, te Utrecht te kunnen tot stand brengen, daar ik my overtuigd houd, dat deze inrigting al spoedig velen der deelhebbers, en ook andere grondbezitters zal uitlokken, om aanplantingen van den Witten Moerbeziënboom aan te leggen, en nieuwe lokalen voor de kweeking van zywormen te doen bouwen. Immers zyn de voordeelen van eenen gelukkigen zydeoogst, die niet zelden verkregen wordt door de, gedurende slechts éene maand, daaraan te kosten gelegde arbeid en zorgen, zoo groot, dat het niet anders kan zyn, of zy moeten de byzondere aandacht tot zich trekken van eene arbeidzame bevolking, die steeds er op bedacht is, om party te trekken van alle middelen, welke zich aanbieden om hare welvaart te vermeerderen. De Hollandsche Natie zal derhalve niet langer draien, hare aandacht te vestigen op de vorderingen, die zoowel de aankweeking der Witte Moerbeziënboomen, als de kunst om zywormen op te voeden, niet alleen in het noordelyke gedeelte van Frankryk, maar ook in Duitschland maken."

Volgens latere mededeelingen, zal het doel der op te rigten Maatschappy voornamelyk daarheen strekken, om zoo door de aankweeking van Witte Moerbeziënboomen en den verkoop derzelve, tegen matige en zelfs zeer geringe pryzen, als door de opvoeding der zywormen, by te dragen tot uitbreiding van de Zydeteelt hier te lande en tevens aan de Deelnemers billyke voordeelen te verzekeren. Zy zal de gewonnen zyde of ruw verkoopen, of doen afhaspelen en zoo in den handel brengen. Zy zal ook de door haar gewonnen zywormen eijeren verkoopen en wederkeerig de door anderen gewonnen zydetonnetjes tegen billyke pryzen opkoopen, ten einde dezelve te doen bewerken. De Heer DUFOUR bevindt zich reeds in staat, om jaarlyks 50 oncen eijeren te oogsten, (leverende een getal van 1,500,000 wormen) ; terwyl hy blads genoeg bezit ter opvoeding van 200 tot 400 duizend wormen.—Het kapitaal der Maatschappy zal bedragen ƒ50,000. 00. verdeeld in aandeelen van ƒ500. 00, betaalbaar by vyfde gedeelten, zoodanig, dat in de eerste twee jaren, niet meer dan ⅘ zullen behoeven gestort te worden. De Heer DUFOUR vleit zich, dat de oprigting eener zoodanige Maatschappy, allereerst in de Provincie Utrecht, gewis in andere Provincien navolging zal vinden en dat, langs dien weg, deze tak van Nyverheid aanzienlyke voordeelen zal afwerpen. Het hoofdvereischte, waarop het, ook naar ons inzien, aankomt, is, dat men de handen in een sla ; en wy kunnen dan zeker zyn van even gunstige uitkomsten, als die, welke men in Pruissen en in het Noorden van Frankryk verkregen heeft. De *Allgem. Zeitung* van den 4den September 1836, bevat daaromtrent hoogst belangryke narigten van versche dagteekening. Zoo waren, in 1835, door 117 huisgezinnen, of, beter gezegd, door de tot dezelve behoorende kinderen, die nog ter school gaan, in het district van Potsdam, 946 ponden zyde gewonnen, die, afgehaspeld, van 5½ tot 7½ Rksd. (van 9¼ tot 13 Guldens) per pond heeft opgebragt. Met opzigt tot het Noorden van Frankryk, zoo als de omstreken van Parys, zyn de berigten even merkwaardig. Terwyl men in het Zuiden slechts 50 ponden *cocons* bekomt van één once eijeren, verkrygt men in het Noorden, ten gevolge van ingevoerde verbeteringen, 100 ponden. Op het Etablissement te Beauvais verkreeg men, in 1834, honderd zes en dertig ponden ; een kweekeling van hetzelve won er 170 ponden. De oogst, zoo van den Heer DUFOUR, als van den Heer VAN EYNDHOVEN, te Brummen, by Zutphen, en nog eenige andere personen te Gouda, Haarlem, enz., in 1836, is, hoezeer de ondernemingen op kleinere schaal waren aangelegd, ten aanzien van hoeveelheid en hoedanigheid, niet minder gunstig geweest. Wy zullen trachten daaromtrent eenige byzonderheden te verzamelen en die by eene volgende gelegenheid mededeelen.—*Athenæum.*

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No 79. De prys derzelve is ƒ12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.